

Pokyny týkající se zvládání postupů pro naléhavé případy podle čl. 6 odst. 7 směrnice (EU) 2015/1535

1) Úvod

Podle směrnice (EU) 2015/1535¹ (dále jen „směrnice“) jsou členské státy povinny oznamovat Komisi návrhy vnitrostátních technických předpisů pro všechny výrobky, jakož i návrhy zaměřené specificky na služby informační společnosti².

Dnem, kdy Komise obdrží návrh technických předpisů oznámený členským státem, jakož i všechny nezbytné dokumenty požadované pro odůvodnění tohoto návrhu, začíná období „pozastavení prací“, tj. tříměsíční období, během kterého je dotčený členský stát povinen zdržet se přijetí příslušného návrhu³.

Ani v situaci, kdy musí členský stát čelit vážným a nepředvídatelným okolnostem, které vyžadují naléhavé vypracování a provedení technických předpisů, není takový členský stát osvobozen od povinnosti oznamovat veškeré návrhy technických předpisů. Naproti tomu má dotčený členský stát možnost přijmout oznámený návrh, aniž je povinen respektovat tříměsíční období „pozastavení prací“⁴.

V letech 2007 až 2017 bylo zhruba 5 % oznámených návrhů technických předpisů oznámeno v rámci postupu pro naléhavé případy stanoveného v čl. 6 odst. 7 směrnice. Ačkoli se tento podíl nezdá být příliš velký, dopad uplatnění tohoto postupu na mechanismus kontroly a vzájemné transparentnosti zavedený směrnicí zůstává významný. V letech 2007 až 2017 nebylo možné v přibližně 30 % případů, kdy byl uplatněn postup pro naléhavé případy, argument naléhavosti přijmout, neboť nebyla splněna příslušná kritéria.

Cílem tohoto dokumentu je podrobně popsat různé fáze, z nichž sestává postup pro naléhavé případy, a současně připomenout platná pravidla, která musí členské státy při jeho uplatňování dodržet.

2) *Kritéria přijatelnosti naléhavého případu*

Podle čl. 6 odst. 7 směrnice může členský stát uplatnit postup pro naléhavé případy:

- z naléhavých důvodů způsobených vážnými a nepředvídatelnými okolnostmi, které souvisejí s ochranou veřejného zdraví nebo bezpečnosti, s ochranou zvířat nebo rostlin, a v případě předpisů pro služby s veřejným pořádkem, zejména s ochranou mládeže, kdy je členský stát nucen ve velmi krátké lhůtě připravit technické předpisy tak, aby byly neprodleně vydány a provedeny, aniž by byly možné jakékoli konzultace,
- nebo v případě, kdy je členský stát z naléhavých důvodů způsobených vážnými okolnostmi, které souvisejí s ochranou bezpečnosti a integrity finančního systému,

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. L 241, 17.9.2015, s. 1).

² Ustanovení čl. 5 odst. 1 směrnice 2015/1535.

³ Ustanovení čl. 6 odst. 1 směrnice 2015/1535.

⁴ Ustanovení čl. 6 odst. 1 až 5 směrnice 2015/1535 se nepoužijí v případě, že členský stát uplatní postup pro naléhavé případy.

zejména s ochranou vkladatelů, investorů a pojištěnců, nucen neprodleně vydat a zavést předpisy pro finanční služby.

Je třeba připomenout, že kritéria závažnosti a nepředvídatelnosti jsou kumulativní.

Období pozastavení prací stanovené v čl. 6 odst. 1 až 5 směrnice, tj. původní tříměsíční období pozastavení prací, uplatnitelné v případě vydání podrobného stanoviska nebo zablokování, není použitelné.

3) *Jaký postup je třeba dodržet?*

a) Pokud jde o formu, oznamující členský stát musí ve zprávě o oznámení, která doprovází návrh technického předpisu, uvést následující informace:

- v bodě 11 uvede, zda se uplatní postup pro naléhavé případy, či nikoli,
- v bodě 12 přesně a podrobně uvede jednak důvody závažnosti a nepředvídatelnosti, které vedly k uplatnění postupu pro naléhavé případy, jednak veřejný zájem, který má plánované opatření chránit.

b) Pokud jde o podstatu, oznamující členský stát musí uvést důvody pro naléhavé oznámení opatření a předložit konkrétní fakta, která podpoří jeho argumentaci. Členský stát nemůže odůvodnit uplatnění postupu pro naléhavé případy tím, že se bude obecně dovolávat cílů ochrany naléhavého důvodu obecného zájmu, aniž předloží fakta, která umožní posouzení a prokázání závažnosti a nepředvídatelnosti situace, která vedla tento členský stát k uplatnění naléhavosti. Oznamující členský stát musí na základě výše uvedených kritérií bezpodmínečně prokázat, že nemůže čekat po dobu pozastavení prací trvajících tři měsíce, aby přijal dotčený návrh technických předpisů.

Vzhledem k času nezbytnému pro překlad oznámených návrhů musí odůvodnění uvedené členským státem ve zprávě o oznámení zmiňovat obsah hlavních ustanovení oznámeného návrhu a odkazy na ně; to platí zejména pro obsáhlé návrhy. Toto podrobné odůvodnění pomůže Komisi rychle analyzovat opodstatněnost uplatnění postupu pro naléhavé případy.

Uplatnění postupu pro naléhavé případy nemá význam při oznamování právních a správních předpisů zakazujících výrobu, pokud nebrání volnému pohybu výrobků, nebo při oznamování technických specifikací, které souvisejí s daňovými nebo finančními opatřeními, neboť ani v jednom z těchto případů se podle čl. 7 odst. 2 a 4 směrnice neuplatní období pozastavení prací. Postup pro naléhavé případy může členský stát uplatnit rovněž v případě uvedeném v čl. 5 odst. 1 třetím pododstavci směrnice, totiž v rámci nového oznámení předloženého v důsledku provedení podstatných změn u původně oznámeného návrhu.

4) *Posouzení naléhavosti: podrobná analýza důvodů předložených oznamujícím členským státem*

V praxi⁵ provádí Komise podrobnou analýzu důvodů předložených oznamujícím členským státem na základě dvou kritérií: závažnost okolností a (s výjimkou finančních služeb) jejich nepředvídatelnost. Komise v jednotlivých případech ověřuje, zda jsou tato dvě kritéria splněna s ohledem na veřejný zájem uvedený v čl. 6 odst. 7 směrnice.

⁵ Soudní dvůr EU dosud neměl příležitost vyjádřit se k výkladu čl. 6 odst. 7 směrnice.

Pro ilustraci lze uvést, že kritérium závažnosti okolností je splněno, pokud se členský stát potýká s následky přírodní katastrofy (nutnost chránit obyvatelstvo, vzduch, půdu nebo vodu), smrtelných úrazů, epidemie, epizoozie anebo potřebuje okamžitě reagovat v rámci boje proti obchodování s drogami, narkotiky nebo zbraněmi. Toto kritérium závažnosti však není splněno, pokud členský stát, který podle směrnice (EU) 2015/1535 oznamuje návrh provedení určité směrnice spolu s dalšími ustanoveními, jež v ní nejsou zahrnuta, odůvodňuje uplatnění naléhavosti lhůtou, která brzy uplyne (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2005, Komise v. Francie, C-57/05, EU:C:2005:536).

Zatímco závažnost okolností je v odůvodněních naléhavosti zpravidla jasně prokázána, ukazuje se, že kritérium nepředvídatelnosti v nich často chybí. Vážná nehoda v lunaparku, která zpochybňuje spolehlivost zábavních pouťových atrakcí, splňuje kritérium nepředvídatelnosti. Stejně tak je tomu v případě odhalení obchodu s novým typem omamné látky na území členského státu. Uplatnění postupu pro naléhavé případy však nemůže sloužit k odstranění vnitřního nedostatečného fungování, prodlev a zpoždění, za které jsou odpovědné vnitrostátní správní orgány, nebo k umožnění rychlého přijetí vnitrostátních předpisů.

Kritérium nepředvídatelnosti například nebude pravděpodobně splněno:

- pokud se ukáže, že členský stát oznamuje technické předpisy při uplatnění postupu pro naléhavé případy s cílem čelit závažné situaci, jíž jsou si vnitrostátní orgány vědomy (díky studiím provedeným na dané téma) již několik měsíců nebo která vedla k přijetí naléhavých opatření, jež nebyla náležitě monitorována,
- pokud oznamující členský stát odůvodňuje nepředvídatelnost skutečností, že musí čelit tlaku vyvíjenému reprezentativní skupinou, která požaduje co nejrychlejší přijetí předpisu.

Konečně návrh technického předpisu, jehož vstup v platnost se předpokládá několik měsíců po jeho oznámení, nemůže být platně předmětem postupu pro naléhavé případy.

Je rovněž třeba se vyvarovat opakovaného uplatňování postupu pro naléhavé případy za účelem řešení známé situace s cílem prodloužit dočasná opatření.

Komise ohlašuje výsledek svého posouzení, pokud jde o opodstatněnost uplatnění postupu pro naléhavé případy, zpravidla do 10 pracovních dnů ode dne oznámení návrhu technických předpisů. Z důvodu právní jistoty se členské státy vyzývají, aby nepřijímaly své návrhy technických předpisů dříve, než Komise potvrdí opodstatněnost uplatnění postupu pro naléhavé případy. Pokud se Komise domnívá, že členský stát náležitě neodůvodnil uplatnění postupu pro naléhavé případy, ohlásí tuto skutečnost oznamujícímu členskému státu, přičemž uvede důvody, které ji vedly k tomuto závěru. V tomto okamžiku je již zahájeno tříměsíční období „pozastavení prací“, a to ode dne přijetí návrhu technických předpisů Komisí. Dotyčný členský stát má možnost informovat Komisi o krocích, které zamýšlí podniknout v reakci na nepřijatelnost uplatnění postupu pro naléhavé případy.

Pokud se Komise domnívá, že kritéria nepředvídatelnosti a závažnosti jsou splněna, rovněž o svém postoji zpraví oznamující členský stát.

Rozhodnutí o postupu pro naléhavé případy nemá v žádném případě vliv na posouzení Komise, pokud jde o podstatu, tj. její analýzu slučitelnosti technického předpisu s právem EU.

Uplatnění postupu pro naléhavé případy nebrání ustanovením čl. 5 odst. 3 směrnice, podle nichž musí členské státy neprodleně sdělit konečné znění Komisi.

5) *Jak mohou členské státy a hospodářské subjekty získat přístup k návrhům oznámeným v rámci postupu pro naléhavé případy?*

Návrhy znění předpisů oznámené v rámci postupu pro naléhavé případy jsou k dispozici v databázi TRIS (Informační systém technických předpisů). Komise zajišťuje překlad těchto návrhů, jakož i zpráv o oznámení, které je doprovázejí. Posouzení Komise, pokud jde o opodstatněnost uplatnění postupu pro naléhavé případy, je rovněž zveřejněno prostřednictvím databáze TRIS v jazyce oznamujícího členského státu a také ve francouzštině, angličtině a němčině. Komise navíc informuje ostatní členské státy o přijetí konečného znění odpovídajícího oznámení.

6) *Jaké jsou důsledky nedodržení postupu pro naléhavé případy?*

Ustanovení čl. 6 odst. 7 směrnice stanoví výjimku z povinnosti členských států dodržovat období pozastavení prací, stanovená v odstavcích 1 až 5 uvedeného článku. Stejně jako všechna ostatní výjimečná opatření je třeba odstavec 7 vykládat restriktivně⁶. Naléhavé důvody týkající se ochrany oprávněných veřejných zájmů, jako jsou zájmy uvedené v tomto odstavci, neosvobozují členské státy od povinnosti oznamovat dotyčné návrhy technických předpisů. Pokud se od této zásady odchýlí, může vnitrostátní soud vydat v souvislosti s přijatými technickými předpisy rozhodnutí o nedovolitelnosti⁷.

V případě, že Komise zpochybnila opodstatněnost uplatňovaného argumentu naléhavosti, a členský stát přesto svůj návrh technických předpisů přijal, je třeba připomenout, že podle čl. 6 odst. 7 směrnice může Komise v případě nesprávného použití postupu pro naléhavé případy přijmout vhodná opatření. Komise pravidelně informuje Evropský parlament.

⁶ Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. října 2006, Komise proti Řecké republice, C-65/05, EU:C:2006:673, body 65 až 67.

⁷ Rozsudek Soudního dvora ze dne 30. dubna 1996, CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172.